VIÐMIÐUNARKVARÐI
FÓLKSBIFREIÐ

Almenn ökuréttindi, B – flokkur

Aukin ökuréttindi, farþegaflutningur í atvinnuskyni fyrir B - flokk

Gildir frá 17. nóvember 2014

Villur í akstursprófi til farþegaflutninga í atvinnuskyni ber að meta strangar en til almennra ökuréttinda vegna eðlis akstursins.

Kvarðinn segir til um hvernig villur eru metnar í akstursprófum. Próftaki þarf að standast munnlegt próf í öryggisþáttum bifreiðar áður en hann gengst undir akstursspróf. Aksturstími í B-flokki er 35 mínútur en í prófi til farþegaflutninga í atvinnuskyni 45 mínútur.

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
0. Bakkað í/úr stæði eða fyrir horn	- Próftaki er ófær um að framkvæma æfingu - Alger vangeta í að bakka ökutæki í 5 tilraunum	- Erfiðleikar í bakki, t.d. árangur eftir 3-4 tilraun	- Endurtekning á bakki eða árangur ekki fyrr en í 2. tilraun - Bíll aðeins skakkur í stæði eða lokastöðu eftir 1. tilraun. Villa fellur niður ef staðan er löguð
1. Beygjur	- Mjög víðar eða krappar beygjur sem valda verulegri hættu á árekstri - Beygt til vinstri af vinstri vegbrún á tvístefnugötu - Beygt yfir á rangan vegarhelming	- Víðar eða krappar beygjur sem geta skapað hættu, t.d. að hluta inn á rangan vegarhelming - Numið staðar í miðeyju vegar í vinstri beygju að óþörfu - Ekið upp á kant	- Víðar eða krappar beygjur - ekki beinlínis hættulegar en viðvaningslegar - Beygt t.v. frá hægri vegbrún út úr einstefnugötu - Vinstri beygja ekki tekin frá miðlínu vegar - Bíll skakkur við miðlínu fyrir vinstri beygju - Ekið utan í kant
2. Staða á akbraut*	- Ekið á röngum vegarhelmingi á móti umferð	- Ekið of nálægt öðrum ökutækjum fyrir framan eða til hliðar - Ekið stöðugt of nálægt miðlínu, deililínu eða vegbrún - Rásandi aksturslag - Alvarleg villa er varðar framúrakstur - Ekið ógætilega yfir blindhæð, við brýr eða mörk malbiks og malarvegar - Hættuleg staðsetning eða of mikill hraði við mætingu - Bil að næsta bíl undir 1 sek.	- Ekið á deililínu eða of nálægt miðlínu eða vegbrún - Væg villa er varðar framúrakstur - Óheppileg staðsetning í almennum akstri* - Varúð ekki sýnd við ræsi og þrengingar - Bil að næsta bíl 1-2 sek.

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
3. Val akreina – akreinaskipti*	- Sveigt stöðugt milli akreina og sköpuð hætta fyrir aðra vegfarendur - Skipt um akrein í veg fyrir bifreið - Ekið á móti einstefnu eða þar sem akstur er bannaður	- Röng akrein valin miðað við akstursleið - Ólögleg akreinaskipti s.s. á óbrotinni línu milli akreina í sömu átt - Ekið lengi á vinstri akrein þar sem tvær eru í sömu átt án ástæðu* - Skipt milli akreina á gatnamótum	- Akrein lengst til hægri ekki valin af tveimur eða fleiri beygjureinum eða við gatnamót* - Vinstri eða mið akrein notuð þegar eðlilegt er að vera á hægri akrein* - Óþörf akreinaskipti s.s. áður og eftir að ekið er um gatnamót
4. Hraði*	- Ekið á meira en 15 km yfir hámarkshraða - Ekið á meira en 25 km undir hámarkshraða þegar ekkert mælir með því - Umferð tafin verulega með hægum akstri við góðar aðstæður*	- Ekið á milli 6-15 km yfir hámarkshraða - Ekið á milli 15-25 km undir hámarkshraða þegar ekkert mælir með því - Of mikill hraði miðað við aðstæður - Alvarleg villa í notkun að- og fráreina	- Ekið á milli 1-5 km yfir hámarkshraða - Ójafn hraði, óöryggi með hraða - Væg villa í notkun að- og fráreina er varða hraðaminnkun og hraðaaukningu
5. Athygli - öryggi í akstri	- Mikið óöryggi í akstri og athygli hættulega lítil - Engin athygli á hættum í umhverfinu - Blinda svæðið ekki athugað við akreinaskipti í þrjú eða fleiri skipti	- Horft stöðugt á veg framan við ökutæki en lítið til hliðanna (augnhreyfingar, höfuðhreyfingar) - Baksýnisspegill ekki notaður og engin athygli á umferð fyrir aftan - Hliðarspeglar of lítið notaðir - Ekið án aðgæslu við þröngar aðstæður eða framhjá hópbifreið á biðstöð - Almennt óöryggi í akstri, hik og seinagangur - Blinda svæðið ekki athugað þegar nauðsyn krefur	- Athygli lítil á umferð fyrir aftan eða til hliðar eða á hugsanlegum hættum - Speglar lítið notaðir til að fylgjast með nálægri umferð - Ekki litið til hliðanna á gatnamótum þar sem próftaki á forgang
6. Ekið af stað – frágangur*		- Þrjár eða fleiri aðgerðir rangar í frágangi - Drepið á vél með gír sem getur skapað hættu - Bílbelti gleymast eftir að hafa losað þau s.s. eftir að bakkað er - Ekið af stað frá vegbrún án aðgæslu	- Ein til tvær aðgerðir rangar í frágangi - Startað í gír án þess að stíga á tengsli - Handhemill á þegar ekið er af stað* - Vantar að líta til hliðar eða að líta í spegil áður en ekið er af stað frá vegbrún

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
7. Forgangur – hægri regla*	- Svínað gróflega á vegamótum - Biðskylda ekki virt þ.e. ekki dregið úr hraða eða aðgæsla sýnd	- Varúð ekki sýnd við hægri forgang - öll tilvik umfram tvö tilfelli* - Svínað á aðra (sem eiga forgang) þ.e. að hafa forgang af öðrum	- Forgangur tekin af öðrum - Varúð ekki sýnd við hægri forgang - fyrstu tvö tilfellin* - Hikað óþarflega lengi við gatnamót
8. Stöðvunarskylda*	- Ekið viðstöðulaust án athygli út í umferð eftir að hafa numið staðar við stöðvunarlínu - Stöðvunarskyldu ekki sinnt	- Röng staðsetning á stöðvunarskyldu*	- Ekið fram fyrir stöðvunarskyldulínu áður en numið er staðar* - Önnur aðfinnsluverð óskilgreind atriði við stöðvunarskyldu - Stöðvunarskyldu sinnt áður en komið er að línu*
9. Akstur um umferðarljós	- Ekið yfir á rauðu á vegamótum eða gangbraut	- Ekið gróflega yfir á gulrauðu - Ekið af stað um leið og gult ljós kviknar - Stoppað á grænu ljósi við gatnamót eða gangbraut - Ekið af stað áður en gatnamót hreinsast - Numið staðar á gulu þegar ætti að aka áfram og hraði er mikill á vegi og hætta skapast	- Ekið yfir á gulu þegar próftaki hefði átt að nema staðar - Numið staðar á gulu þegar próftaki hefði átt að aka áfram - Ekið inn á vegamót þegar útséð er að komast ekki yfir áður en rautt kemur vegna hreinsunar gatnamóta - Ekið of snemma af stað, áður en grænt ljós kemur - Ekið fram yfir stöðvunarlínu áður en stöðvað er við vegamót
10. Ljós - þurrkur – miðstöð*		- Áberandi vankunnátta í notkun stjórntækja rúðuþurrka og/eða miðstöðvar - Ekið með stöðuljós, þokuljós að óþörfu eða engin ljós - Stefnumerki sleppt þar sem nota skal stefnuljós og hætta skapast - Röng notkun á stefnuljósi sem skapar hættu	- Stefnumerki sleppt þar sem nota skal stefnuljós* - Gleymt að taka stefnuljós af eftir beygju - Ekki kveikt á miðstöð þrátt fyrir móðumyndun - Vægari mistök í stjórn þurrku og miðstöðvar - Stefnuljós gefið of seint - Röng notkun á stefnuljósi - Röng notkun aðalljósa
11. Hringtorg*	- Svínað gróflega í eða við hringtorg	- Skipt frá hægri akrein yfir á vinstri akrein þegar ekið er inn á hringtorg - Skipt frá vinstri akrein yfir á hægri akrein þegar ekið er út af hringtorgi enda varúðar ekki gætt - Skipt milli akreina í hringtorgi	- Óheppileg akrein valin í hringtorgi miðað við ætlaðan útkeyrslustað* - Stefnuljósi til vinstri sleppt þegar ekið er fram hjá gatnamótum á ytri hring - Stefnuljós notað áður en ekið er inn í hringtorg án þess að aka út á 1. útkeyrslu

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
12. Aðgæsla v/gangandi eða hjólandi vegfarenda*	- Ekið fyrir gangandi/hjólandi vegfaranda eða gróflega að honum	- Röng staðsetning við gangbraut - Forgangur gangandi vegfarenda ekki virtur t.d. við gangbraut, gatnamót, hringtorg eða umferðarljós - Varúð ekki sýnd í návist barna að leik - Flautað að óþörfu á gangandi vegfarendur	- Ekið óhikað (hratt) yfir gangbraut án sýnilegrar aðgæslu (enginn viðstaddur) - Ekið of nálægt gangandi/hjólandi vegfaranda - Ekið án varúðar framhjá búfénaði
13. Aksturslag – vistakstur*	- Harkalegur akstur t.d. hemlað snöggt og rykkt af stað (almennt) - Ófær um að taka af stað í brekku	- Ítrekaðir erfiðleikar með stjórntæki - Hastur akstur þ.e. rykkt af stað og stöðvað snögglega eða ekið óvarlega um hraðahindranir og ójöfnur á vegi, einstök tilvik - Snúningur vélar langt yfir/undir vistakstursmörkum* - Bakrennsli sem veldur hættu á árekstri	- Drepið á vél í akstri, umfram eitt skipti - Rangar eða óheppilegar gírskiptingar - Snúningur vélar almennt yfir/undir vistakstursmörkum* - Lestur umferðarljósa áfátt - Bíll látinn renna í hlutlausum/staðið á kúplingu - Ómjúkur akstur - Fótur látinn hvíla á kúplingsfetli
14. Stýrisgrip - seta undir stýri	- Önnur hönd á stýri (ítrekað) eða öryggisbelti ekki notað	- Rangt stýrisgrip s.s. önnur hönd á stýri eða haldið laust með fingrum - Öryggisbelti ekki notuð í upphafi prófs eða eftir að stöðvað hefur verið (gleymska) - Röng stilling á sæti/stýri sem getur skapað hættu	- Röskun á stýrisgripi í beygjum t.d. krossun handa - Röng eða óheppileg stilling á sæti - Ekki setið rétt undir stýri
15. Farþegar - þjónusta – Bff*	- Rangt staðarval s.s. þar sem bannað er að stöðva eða leggja - Ómjúkur akstur, skiptingar og hemlun harkalegar	- Ekkert litið í spegil eða fylgst með ástandi í bíl - Mjög kalt eða heitt í bíl - Veruleg vandræði við að leggja - Slæm staðsetning, bíll skakkur eða illa komið fyrir í stæði eftir 3. tilraun - Ómjúkur akstur, hemlað harkalega oftar en einu sinni	- Sjaldan litið í spegil og lítil athygli hugsanlegum á atburðum í bíl - Slæm staðsetning þ.e. bíll skakkur eða illa komið fyrir í stæði - Slæmt staðarval s.s. þar sem óhentugt er að leggja - Bíll veldur óþarfa mengun við ferðamannastað* - Ökumaður fer ekki út og aðstoðar farþega - Hemlað harkalega

<table>
<tr><th>Akstursþættir</th><th>- 12</th><th>- 3</th><th>- 1</th></tr>
<tr><td rowspan="2">16. Annað:*</td><td rowspan="2">- Mjög alvarleg tilvik í akstri sem stefnt hefur öryggi manna í hættu og eru ekki tilgreind í öðrum flokkum
- Ekið á hluti eða að prófdómari þarf afstýra hættu</td><td>- Aðfinnsluverð atriði sem ekki eru tilgreind í öðrum flokkum</td><td>- Vægar athugasemdir sem ekki eru tilgreindar í öðrum flokkum</td></tr>
<tr><td colspan="2">+1 Heimilt er að gefa plús-stig að akstri loknum ef próftakinn hefur sýnt hæfni sem telst langt framyfir þær kröfur sem gerðar eru til akstursins. Dæmi:
- Athygli sérlega góð, t.d. þar sem aðrir eiga að veita forgang
- Sérstök tillitssemi
- Einstaklega mjúkur akstur – vistvænn akstur</td></tr>
</table>

* Nánari leiðbeiningar eru í skjali 6.5 í prófahandbók, *Leiðbeiningar SGS fyrir verkleg próf*